

Универзитет у Нишу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Бр. 01-1631/1
09/06/2023. године

На основу члана 36. Правилника о мастер академским студијама права Служба за наставу и студентска питања даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

1. Обавештава се јавност да су завршни мастер рад и Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада под називом „Употреба електронских средстава у поступцима јавних набавки”, кандидата Ђукић Михајла, број досјеа М002/21-ИТ ,студента мастер академских студија права на Правном факултету у Нишу, примљени дана 09/06/2023. године и да се налазе у Библиотеци и на сајту Факултета.
2. Извештај и мастер рад доступни су, у року од 5 (пет) дана од дана истицања овог обавештења на огласну таблу Факултета, заинтересованим лицима у времену од 08,00 до 15,00 сати сваког радног дана.
3. Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада су саставни део овог обавештења.
4. Ово обавештење истаћи на сајт и доставити Библиотеци.

СЛУЖБА ЗА НАСТАВУ И
СТУДЕНТСКА ПИТАЊА

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ			
ПРЕДЛОЖИО	09.06.2023.		
СРБ. ЈСТ	1631		

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРИ ЗА ПРАВНО–ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ
ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

На предлог Катедре за правно-економске науке Правног факултета у Нишу, Одлуком Декана Правног факултета Универзитета у Нишу бр. 01-1623 од 08.06.2023. године – саобразно члановима 34 и 35 Правилника о мастер академским студијама права – образована је Комисија за оцену и јавну одбрану завршног рада под називом *Употреба електронских средстава у поступцима јавних набавки*, кандидата Михајла Ђукића, М002/21-ИТ, у следећем саставу:

- 1) проф. др Љубица Николић (председник комисије),
- 2) проф. др Александар С. Мојашевић (члан комисије, ментор),
- 3) проф. др Марко Димитријевић (члан комисије).

Комисија за оцену и јавну одбрану завршног рада после прегледа завршног рада, Катедри за правно-економске науке подноси следећи:

ИЗВЕШТАЈ

Мастер рад под називом *Употреба електронских средстава у поступцима јавних набавки*, кандидата Михајла Ђукића, написан је на 96 страна компјутерски обрађеног текста. Литерарну основу рада чини **37** библиографских јединица, од чега двадесет две (**22**) библиографске јединице у категорији (штампаних) књига и чланака и петнаест (**15**) библиографских јединица у категорији електронских извора. У осталу истраживачку грађу (укупно **32** јединице) спадају: једанаест (**11**) правних извора (закони, директиве, упутства и други акти); четири (**4**) статистичка извештаја и седамнаест (**17**) интернет страница.

У погледу структуре, мастер рад се састоји из четири тематске целине (главе), поред увода и закључка. У **уводу** аутор полази од следећег истраживачког питања: *На које све начине употреба електронских средстава доприноси поступцима јавних*

набавки?. Потом, аутор дефинише основни циљ истраживања – утврдити предности употребе електронских средстава у поступцима јавних набавки, како би се законодавцу и носиоцима политике јавних набавки скренула пажња на ургентно решавање појединих проблема и да би се указало на потенцијалне корекције законских текстова на оним местима где је пропис нејасан или недоречен. Основна хипотеза од које је пошао у раду јесте да употреба електронских средстава у поступцима јавних набавки значајно повећава економичност и ефикасност истих. Сем тога, аутор у уводу спецификује и три посебна циља истраживања и хипотезе које из њих произилазе. Напослетку, аутор прецизно наводи методе које је користио у свом истраживању: нормативни метод, аксиолошки метод, упоредно-правни метод и метод дескриптивне статистике.

Прва глава има за предмет проучавање појма и врсте електронског средства. Аутор указује на појам електронског средства у домаћем праву, тачније у Закону о јавним набавкама (ЗЈН), као и на појам електронског средства у праву Европске уније, односно у Директиви 2014/24, која садржи напреднија решења у односу на домаћи ЗЈН, где поред електронског средства фигурира и појам „информационо-комуникационе технологије”. Проучени су и прописи држава из окружења: Босне и Херцеговине, Хрватске и Црне Горе. Аутор издваја Закон о јавним набавкама Црне Горе по томе што је у њему дефинисан и „електронски систем јавних набавки” што у знатној мери доприноси терминолошкој јасноћи. Поред тога, проучена је и могућност употребе различитих електронских средстава, и то: електронске поште, интернет ствари, електронског потписа, блокчејна, 3Д штампе, вештачке интелигенције и клауда.

Друга глава се односи на комуникацију у поступцима јавних набавки. Најпре је проучена нормативна регулатива на нивоу Републике Србије и то у оквиру Закона о општем управном поступку (ЗОУП) и ЗЈН. Аутор прави остврт на ЗОУП у коме је на уопштени начин регулисана електронска комуникација (члан 56), као и на члан 57 истог закона где је овај начин општења конкретније регулисан („Посебне одредбе о електронском пословању”). Потом се надовезује на ЗЈН где је комуникација регулисана у члану 44 ст. 1 који се односи на електронску комуникацију и комуницирање преко Портала, као и Директиву у којој је у члану 52 прописана комуникација електронским средствима. Будући да је Портал један од законом прописаних канала комуникације, у овој глави је обрађена и његова нормативна регулатива (која је садржана у ЗЈН и Упутству за коришћење Портала јавних набавки), као и његова практична употребљивост. Сем тога, посебно је обрађен и е-цертис систем, иако није изричито

прописан као средство комуникације у праву ЕУ. Анализирани су и позитивни примери електронских комуникационих сервиса из Финске и Уједињеног Краљевства.

Трећа глава има за предмет електронска средства која се заснивају на употреби електронских јавних набавки (ЕЈН). Најпре је дефинисан појам ЕЈН, а затим проучена његова повезаност са е-управом. Даље су изложени статистички подаци о заступљености ЕЈН у малим и средњим предузећима, као и подаци о ставовима испитаника о ЕЈН. Након тога су проучени систем динамичне набавке, електронска лицитација и електронски каталог. За сваку од ових техника и инструмената јавних набавки изложена је релевантна законска регулатива и дат коментар са предлозима за измене и допуне недоречених и нејасних одредби. Поред тога, изнети су и статистички подаци о степену примене сваке од ових техника и инструмената, а потом извршена анализа. Истражени су и доктринарни ставови о примени ових института.

Предмет **четврте главе** јесте допринос ЕЈН сузбијању корупције. Најпре је истакнута дефиниција корупције из члана 2 ст. 2 тач. 1 Закона о спречавању корупције (ЗОСК). Потом је указано на недореченост члана 49 ЗЈН којим је регулисана борба против корупције у јавним набавкама, уз указивање на квалитетнија решења из ранијег Закона о јавним набавкама, која су изостављена у тренутно важећем ЗЈН. Изложена је и статистика о корупцији у јавним набавкама која указује на то да је ова област изузетно подложна корупцији. Проучен је и потенцијал ЕЈН у погледу доприноса сузбијању корупције и установљено да ЕЈН поседују тај капацитет првенствено због смањења утицаја људског фактора и процеса аутоматизације.

У **закључним разматрањима**, аутор указује на то да су се изнете хипотезе углавном показале тачним. Издвајамо налаз да ЕЈН поспешују комуникацију између учесника у поступку јавне набавке, будући да скраћују време које је потребно за комуникацију и да доприносе уштеди папира. Затим, ту је и налаз да електронска средства доприносе сузбијању корупције, као што је и претпостављено, али аутор наглашава да у литератури нема назнака о постојању негативног утицаја истих на корупцију. Потом, хипотеза која се тиче заступљености употребе електронских средстава испоставила се тачном – државе ЕУ значајно предњаче у употреби електронских средстава, нарочито у области техника и инструмената, док је у Србији обрнута ситуација. Коначно, аутор указује и на могућности примене вештачке интелигенције у поступцима јавних набавки, те указује да је образовање службеника јавних набавки веома важно на том плану. Аутор посебно наглашава да је статистика у вези с употребом електронских средстава у поступцима јавних набавки веома штура,

због чега је неопходно предузети значајне промене у том правцу. Аутор закључује да је евидентан труд законодавца да нормира што већи број односа који настају употребом електронских средстава у поступцима јавних набавки, али уочава и одређену несигурност. Овај став поткрепљује тиме да су све одредбе о техникама и инструментима у поступцима јавних набавки преписане из Директиве без икаквог појашњења или евентуалног избацивања оних одредби које нису у складу с тренутним стањем домаћег законодавства и степеном друштвеног развоја. Такође, указује и на правну празнину у делу ЗЈН којим је регулисана корупција, а које није било у ранијем закону. Општа препорука је да ће прелазак с класичних јавних набавки на ЕЈН бити спор и комплексан процес, због чега аутор сматра да је потребно истрајати у доношењу прецизних и правичних решења.

Закључак и предлог

После детаљног разматрања мастер рада под називом *Употреба електронских средстава у поступцима јавних набавки*, Комисија износи став да се кандидат Михајло Ђукић нашао пред изазовним задатком обраде једне изузетно важне и актуелне теме. Ослањајући се на референтну домаћу и страну литературу из ове области, правне изворе и секундарне статистичке податке, као и коришћењем адекватне научне методологије, аутор је одговорио на постављени циљ и хипотезе истраживања. Тема мастер рада је, с теоријског аспекта, добро обрађена, основни концепти су детаљно описани, док је, с практичног аспекта, аутор извршио солидну анализу електронских средстава и дао одређене препоруке законодавцу и носиоцима политике јавних набавки, али и поставио основ за будућа истраживања у овој области. Стил писања мастер рада прилагођен је академским стандардима и одговара стилу који се користи у научним радовима. Цитати су изведени у складу с Техничким упутством за израду мастер радова Правног факултета Универзитета у Нишу.

Комисија закључује да мастер рад кандидата Михајла Ђукића, под називом *Употреба електронских средстава у поступцима јавних набавки*, представља резултат самосталног научног рада. Кандидат је прикупио, систематизовао и анализирао домаћу и страну литературу на тему електронских средстава у поступцима јавних набавки и својим радом дао значајан допринос обради ове теме.

С обзиром на то да су испуњени услови из члана 35 Правилника о мастер студијама Правног факултета у Нишу, Комисија сматра да је мастер рад, под називом *Употреба електронских средстава у поступцима јавних набавки*, кандидата Михајла Ђукића, подобан за јавну одбрану, те предлаже Катедри за правно-економске науке Правног факултета у Нишу да усвоји Извештај о оцени мастер рада и његовој подобности за јавну одбрану.

У Нишу, 9. јуна 2023. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

dr Nikolic'

др Љубица Николић, редовни професор
Правног факултета у Нишу

AME

др Александар Мојашевић, редовни професор
Правног факултета у Нишу

M. Marko

др Марко Димитријевић, ванредни професор
Правног факултета у Нишу